UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo decollatio[n]is s[an]cti ioh[ann]is baptiste.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

telligendū eſt de omnibus perti-
nentibus ad eorū ſtatū cuiuſmo-
di ſunt illa que pertinent ad eo-
rū ſalutē ⁊ fidei motū ⁊ p̄dicatio
nem ⁊ eccleſie gubernationem.

N feſto de
collatiōis bea
ti iohānis ba-
ptiſte eſt euan
geliū. In illo
tēpore. Miſit
herodes ⁊c.
Marci. vj. poſſunt diſputari ſe-
quentes queſtiones. ¶ Prima.
vtrum beatus iohannes moriēs
ex hoc ꝙ dicebat herodi. Non li
cet tibi habere vxorē fratris tui
verus martyr ſit colēdus. ¶ Se
cunda. vtrum iuramentū qd̉ he
rodes preſtiſtit ſaltāti puelle ex-
cuſare potuit herodē a peccato
mortis iohannis baptiſte.

D primā
queſtionē ſic
procedit. Et
videtur ꝙ bea
tus iohannes
moriens ex h̄
ꝙ dicebat he
rodi. Non licet tibi habere vxorē
fratris tui. verus martyr ſit reco
lendus. Et videtur ꝙ non. q̄ʒ vi-
detur ꝙ ſola fides ſit cauſa mar
tyrij. Probatur ſic. Dicit. j. petri
iiij. Nemo veſtrum patiat quaſi
homicida. aut fur. aut aliq̄d hu-
iuſmodi. ſi autem vt xp̄ianus nō
erubeſcat. glorificet deū in iſto
noie. ſʒ ex hoc d̉r aliq̄s xp̄ianus
ꝙ tenet fidē xp̄i. ergo ſola fides
xp̄i dat patientibus martyrij glo
riam. ¶ In oppoſitū eſt euange-
liū preſens. et fides vniuerſalis
eccleſie. ¶ Rn̄deo dicēdū. ꝙ bea-
tus iohānes ꝓ reprehēſione adul
terij mortē ſuſtinens verus mar
tyr fuit. ⁊ vt martyr eſt veneran-
dus. Iſta ꝯcluſio declarat ſic iu-
xta ſan. tho. (ij. ij. q. cxxiiij. ar. v.)
Martyres dicunt quaſi teſtes q̄
ſcʒ corporalibus ſuis paſſionib⁹
vſqʒ ad mortē teſtimoniū perhi
bent veritati. non cuicūqʒ. ſed ve
ritati que ſm pietatem ꝑ xp̄m no
bis innotuit. Vn̄ etiā martyres
xp̄i dicunt quaſi teſtes ipſius. hu
iuſmodi aūt eſt veritas fidei. et
ideo martirij cauſa eſt fidei ve-
ritas. ſed ad fidei veritatem nō
ſolum ꝑtinet ipſa credulitas cor
dis. ſed etiam exterior proteſta-
tio. que quidem fit nō ſolum per
verba quibus aliquis confite-
tur fidem. ſed ⁊ per facta quib⁹
fidem ſe hebere oſtēdit. ſm illud
Ja. ij. Ego oſtendā tibi ex operi-
bus fidē meā. Vn̄ ⁊ de q̄buſdam
d̉r ad titū. j. Cōfitet ſe noſſe deū
factis aut negāt. Et ideo omniū
virtutū opera ſm ꝙ referunt in
deū. ſunt quedā ꝓteſtatiōes per
quas nobis innoteſcit ꝙ de⁹ hu-
iuſmodi opera a nobis requirit
⁊ nos ꝓ eis remunerat. ⁊ ſm hoc
poſſunt eſſe martyrij cauſa. ſʒ ꝙ
videmus ꝙ beati iohīs baptiſte
martyriū in eccleſia celebratur
qui non pro negāda fide ſʒ ꝓ re-
prehēſione adulterij mortē ſuſti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mit. ¶ Ad ratiōnē in oppoſitum
reſpondet. Dicim⁹ eñ ꝙ verum
eſt qđ đr in minori. ꝙ xpian⁹ đr q̄
xpi eſt. ſꝫ aliq̄s đr eſſe xpi non ſo
lum ex eo ꝙ hꝫ fidē xpi. ſꝫ etiam
ex eo ꝙ ſpu xpi ad opa virtuoſa
ꝓcedit ſm illud Roma. viij. Si
quis ſpūm xpi non hꝫ hic non eſt
eius. ⁊ etiā ex hoc ꝙ ad imitatio
nem xpi morit̄. ſm illud Gal. v.
Qui xpi ſunt carnē ſuam crucifi
xerunt cū vitijs ⁊ cōcupiſcētijs.
⁊ ideo vt xpianus patit̄ non ſolū
qui patit̄ ꝓ fidei cōfeſſione q̄ fit
ꝑ vba. ſꝫ etiā q̄ patit̄ ꝓ quocūqꝫ
ope faciēdo vel ꝓ quocunqꝫ pctō
vitādo ꝓpter xpm. qꝛ totū hoc ꝑ
tinet ad fidei ꝓſtationem.

D ſecūdaꝫ
q̄ſtionē. vtruꝫ
iuramentuꝫ lꝫ
incautū qđ he
rodes preſtitit
ſaltāti puelle
excuſare po
tuit herodē a pctō mortis iohis
baptiſte. Et videt̄ ꝙ ſic iuramen
tum incautū đr qđ vergit in exi
tum maluꝫ vel min⁹ bonū. ſꝫ tale
obligat. ptꝫ. qꝛ tale fuit iuramen
tuꝫ qđ ioſue iurauit gabaonitis
pacē ⁊ ꝙ nō occideret eos. ioſue
ix. ⁊ tñ preceptuꝫ dei erat in con
trariū. Preceperat enim deus ꝙ
occideret oēs habitatores ⁊c.
ſicut habetur Deut. xiij. Et obſer
uauit ioſue iuramentum credēs
ſe obligatuꝫ. Vñ ambro. li. de of
ficijs. xxij. q. iiij. loquens de iura
mēto ioſue. dicit ſic. ieſus tñ pa
cem quā dederat reuocandā nō
cenſuit. qꝛ firmata erat ſacramē
ti religione. ne dum alienā perfi
diam redargueret. ſuam fidem
ſolueret. ſoluiſſet ergo ſuam fi
dem ſi non tenuiſſet qđ iuraue
rat. Similiter ergo videt̄ ꝙ he
rodes iurans ſe daturum puelle
quicquid peteret obligat̄ ad ſol
uendum quod iurauerat. lꝫ eſſet
contra preceptum dei. ſicut fuit
illud quod fecit ioſue. ¶ In op
poſitum eſt canon iſidori. xxij. q.
iiij. In malis ꝓmiſſis reſcinde fi
dem. in turpi voto muta decretū
qđ incaute vouiſti non impleas.
impia ergo ꝓmiſſio que ſcelere
adimpletur non obligat. nec tale
iuramentū excuſat a peccato per
petrato. ¶ Reſpondeo dicenduꝫ
ꝙ iuramentū herodis non excu
ſauit eum a nece beati iohannis
vt oſtēdit auguſtinus. optime in
ſermone hui⁹ feſtiuitatis. Pro
quo notanduꝫ iuxta ſanctū tho.
in. iij. (di. xxxix. q. j. ar. iij. q. j.) ꝙ
duplex eſt iuramentuꝫ. vnū aſſer
torium. ⁊ aliud ꝓmiſſoriuꝫ. Pro
miſſorium iuramētum eſt de eo
quod in futurum a iurante faciē
dum expectatur vel per ſe vel per
alium. Aſſertorium vo eſt quod
fit per cōfirmationem veritatis
etiaꝫ preſentis ⁊ preterite. ⁊ etiā
ſi ipſius cauſam non ſcimus. In
iuramento autem aſſertorio eſt
vna tantum obligatio. ſcꝫ qua
quis obligatur ad peccatum. ſi
veritas ſuo iuramento deſit. In

iuramēto autem promiſſorio eſt
duplex obligatio. Una qua quis
obligat ad faciendū hoc qđ iura
mento ꝓmiſit. Alia qua obligat
ad peccatū ſi nō fecerit. His igi
tur viſis ſciendū, ꝙ ſicut non oīs
aſſertio eſt digna vt iuramēto fir
metur. ita nec omnis promiſſio.
ſʒ illa tantū que ad vtilitatē ali
quam ptinet. Uñ ſi ꝓmiſſio que
eſt de aliquo qđ ſalutē impediat
ſiue ſit cōtrariū ſaluti. ſiue vie p
fecte in ſalutē iuramēto firmet
ex hoc ipſo iuramentū efficit in
debitū quaſi actꝰ cadēs ſup inde
bitam materiaʒ. vñ obligat ſcđa
obligatiōe que eſt ad peccatum
nec remanet ei virtꝰ obligādi pri
ma obligatiōe ad faciendū. Pri
ma eñ obligatio eſt ad vitanduʒ
ſcđam obligationē. Uñ iuramē
tum qđ de neceſſitate ad peccatū
obligat ipō facto ab alia obliga
tiōe euacuat. Et ideo lʒ iuramē
tuʒ herodis ꝙ daret puelle ſaltā
ti qđ peteret. potuiſſet eſſe a ṗn
cipe licitū. intellecta debita con
ditione. ſcʒ ſi peteret qđ dare de
ceret. impletio tñ iuramēti fuit
illicita. ⁊ ideo nō obligabatur in
aliquo. Uñ ambro. libro de offi
cijs. Eſt cōtra officiū nōnunꝙ̄ ꝓ
miſſum ſoluere iuramentū. ſicut
herodes qui necem iohīs. preſta
uit ne promiſſum negaret. ¶ Ad
rationem in oppoſitum rñdet ne
gādo ꝯſequentiā. Et ratio eſt. qꝛ
iuramētū ioſue nō erat de eo qđ
ſm ſe eſſet illicitū. ſicut eſt adul
teriū. homicidiū. et ſimilia. ſʒ de
eo qđ factū erat illicitū. qꝛ ꝓhibi
tuʒ. Uñ in hoc ſufficiebat ſerua
re intentionē ꝓhibentis. Et ideo
dicit Ambroſiꝰ libro de officijs.
Mulctauit eos meliori morte.
ſcʒ obſequio miniſterij diuini. vt
eſſet clementior ſentētia. ſʒ diu
turna. et ſic quodammodo occiſi
ſunt morte legali q̄ eſt ſeruitus.

In feſto na
tiuitatis bea
te marie virgi
nis. eſt euāge
liuʒ. Liber ge
nerationis ⁊c.
Mat. j. Circa
qđ poſſunt di
ſputari ſequē
tes q̄ſtiones. ¶ Prima. vtrū xp̄s
deſcendit ſm carnem de ſemine
dauid. ¶ Scđa. vtꝝ beata maria
fuerit ſanctificata ante natiuita
tē ex vtero. ¶ Tertia. vtrū beata
ṽgo ꝑ ſanctificationē obtinuerit
grē plenitudinē ſiue ꝑfectioneʒ.

Ad primā
queſtionē ſic
ꝓceditur. Et
videt ꝙ chri
ſtus nō deſcē
dit ſm carneʒ
de ſemine da
uid. ¶ Pri
mo ſic. mat
theꝰ in preſenti euāgelio. Liber
generationis. genealogiā xp̄i te
xens eaʒ ad ioſeph perduxit. Jo
ſeph autēʒ non fuit pater xp̄i. nō